

หมวดที่ ๑ **ปรัชญาแนวคิดของระบบสุขภาพตำบลแม่ถอด**

- ข้อที่ ๑ ร่วมสร้างสุขภาพคนตำบลแม่ถอด ภายใต้แนวคิด “ตำบลแม่ถอดอยู่ดี มีสุข ธรรมรักษา” โดยอาศัยพื้นฐานวัฒนธรรมและบริบทของคนตำบลแม่ถอด คนตำบลแม่ถอดต้อง อยู่ดี มีสุขภาพใต้ธรรมรักษา
- “สุขมีข้าวกิน สุขมีดีดินอยู่ สุขมีคู่วัวนา สุขมีเงินค่าเต็มไห สุขมีบ้านใหญ่มุงกระดาน
สุขมีลูกหลานนั่งไก่อ๊ สุกไค้อื้อเป็นมาแ่อวหาหลาย สุขเมื่อตายมีตุ้เจ้า”

หมวดที่ ๒ **ตำบลแม่ถอดอยู่ดี**

สิ่งแวดล้อมดี

- ข้อที่ ๒ คนตำบลแม่ถอดร่วมกัน ควบคุม ป้องกันภัย จาก คน สัตว์ และแมลง ที่เป็นพาหะนำโรคมารู้ชุมชน
- ข้อที่ ๓ คนตำบลแม่ถอดร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- ข้อที่ ๔ คนตำบลแม่ถอดร่วมจัดสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ และมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของคนตำบลแม่ถอด เพื่อหาข้อสรุปเสนอแนะข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๔.๑ ควบคุมกลิ่น ขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย เสียง ฝุ่นละออง ควัน ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามข้อตกลงของชุมชน
- ๔.๒ ครว้เรือนในตำบลแม่ถอดมีหน้าที่ส่งเสริมการลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกขยะ
- ๔.๓ ครว้เรือนในตำบลแม่ถอดมีหน้าที่ลดการใช้สารเคมี ในการดำรงชีวิต

สังคมดี

- ข้อที่ ๕ คนตำบลแม่ถอดร่วมอนุรักษ์ สืบสาน และฟื้นฟู วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- ข้อที่ ๖ ควบคุมและป้องกันสิ่งเสพติดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทุกประเภท
- ข้อที่ ๗ มีมาตรการทางสังคมในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในตำบลแม่ถอด

- ข้อที่ ๘ คนในตำบลแม่ถอดและหน่วยงานทั้งในและนอกพื้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- ข้อที่ ๙ คนในตำบลแม่ถอดมีการช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน
- ข้อที่ ๑๐ กลุ่ม/องค์กร/หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรวมทั้งคนในตำบลแม่ถอดมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสวัสดิการในตำบล
- ข้อที่ ๑๑ สภาเยาวชนตำบลแม่ถอดมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาตำบลแม่ถอดภายใต้บทบัญญัติ “ธรรมนูญสุขภาพ” ฉบับนี้
- ข้อที่ ๑๒ กลุ่ม/องค์กร/หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคนในตำบลแม่ถอดให้การส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมของสภาเยาวชนตำบลแม่ถอด

สาธารณูปโภคดี

- ข้อที่ ๑๓ คนในตำบลแม่ถอดมีระบบสาธารณูปโภคที่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างสะดวกและปลอดภัย

เศรษฐกิจดี

- ข้อที่ ๑๔ คนในตำบลแม่ถอดได้รับการปลูกฝัง ส่งเสริมการออม จากกลุ่ม/องค์กร/หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างมีระบบครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ
- ข้อที่ ๑๕ คนในตำบลแม่ถอดมีการดำเนินชีวิตภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑๕.๑ ทุกครัวเรือนในตำบลแม่ถอดมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

- ข้อที่ ๑๖ คนตำบลแม่ถอดมีสิทธิทำกินในที่ดินของตำบลแม่ถอดอย่างชอบธรรม
- ๑๖.๑ ดำเนินการออกโฉนดชุมชนเพื่อรับรองสิทธิในที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของประชาชนตำบลแม่ถอด
- ข้อที่ ๑๗ ประชาชนในตำบลแม่ถอดร่วมกันจัดตลาดชุมชนในตำบลเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ของชุมชน
- ข้อที่ ๑๘ ประชาชนในตำบลแม่ถอด องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันบริหารจัดการน้ำด้านการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพและเพียงพอ

หมวดที่ ๓ **ตำบลแม่ถอดมีสุข**

มีสุขภาพดี

- ข้อที่ ๑๙ ชุมชนมีอาหารที่สะอาด ปราศจากสิ่งปนเปื้อน ภายใต้วิถีเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑๙.๑ ประชาชนในตำบลแม่ถอดมีความรู้และบริโภคอาหารที่ปลอดภัย
- ๑๙.๒ มีระบบการเฝ้าระวัง ตรวจสอบสินค้าอุปโภค บริโภค ที่จำหน่ายในชุมชน
- ๑๙.๓ นักเรียนและประชาชน เกิดกระบวนการเรียนรู้ การคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียนและชุมชน
- ๑๙.๔ มีการจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในตำบล
- ข้อที่ ๒๐ ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ก่อให้เกิดสุขภาพดีที่ดำเนินไปในวิถีชีวิตที่เหมาะสม

- ข้อที่ ๒๑ ประชาชนตำบลแม่ถอดทุกกลุ่มอายุออกกำลังกายอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามวัยอย่างสม่ำเสมอ
- ข้อที่ ๒๒ กลุ่ม/องค์กร/หน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของคนในตำบลแม่ถอด
- ข้อที่ ๒๓ คนในตำบลแม่ถอดมีส่วนร่วม ในการเฝ้าระวัง ควบคุม โรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ
- ข้อที่ ๒๔ คนในตำบลแม่ถอดมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา ยาเสพติด เอ็ดส์ และภัยคุกคามสุขภาพ
- ข้อที่ ๒๕ มีเครือข่ายการแพทย์ฉุกเฉิน และระบบส่งต่อที่มีคุณภาพในตำบลแม่ถอด
- ข้อที่ ๒๖ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน ในการดูแล เด็ก คนพิการ คนชรา ผู้ด้อยโอกาส พระสงฆ์ และประชาชนทุกคน ให้สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ

- ข้อที่ ๒๗ พื้นฟู สืบสาน “หมอพื้นบ้าน” การดูแลแบบวิถีไทย วิธีการดูแลตนเองและชุมชนที่สืบทอดจากปราชญ์ชาวบ้าน การดูแลสุขภาพด้วยภูมิปัญญาแม่ถอด
- ข้อที่ ๒๘ สถานบริการสุขภาพในตำบลจะต้องมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอยู่ให้บริการประจำตลอดเวลาทำการอย่างน้อย 1 คน
- ข้อที่ ๒๙ เพิ่มบุคลากรทางการแพทย์การพยาบาล หรือผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ในสถานบริการสุขภาพในตำบล
- ๒๙.๑ โดยขอสนับสนุนจากกระทรวงสาธารณสุขและจัดหาทุนการศึกษาในชุมชนส่งเสริม ด้านการศึกษาด้านการทางการแพทย์การพยาบาลแก่ประชาชนในตำบลแม่ถอด

- ข้อที่ ๓๐ ประชาชนในตำบลแม่ถอดมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาสถานบริการสุขภาพในตำบล
- ข้อที่ ๓๑ แพทย์ประจำตำบลต้องมีบทบาทในกิจกรรมด้านสุขภาพของประชาชนในตำบลแม่ถอด
- มีการศึกษาดี**
- ข้อที่ ๓๒ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนในตำบลแม่ถอด
- ๓๒.๑ มีแหล่งเรียนรู้ประจำหมู่บ้าน และตำบลที่มุ่งเน้นวิถีชีวิตของตนเองที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่
- ๓๒.๒ ประชาชนในตำบลแม่ถอดมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน

- ๓๒.๓ ส่งเสริมการศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น (คนในท้องถิ่น ที่มุ่งเน้นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง) ของนักเรียนในตำบลแม่ถอด
- ๓๒.๔ ให้อาจารย์ในตำบลแม่ถอดเป็นศูนย์เรียนรู้ (ศูนย์ธรรมะรักษาประจำตำบลแม่ถอด) เพื่อศึกษาร่วมกับศึกษาชีวิต เรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน
- ๓๒.๕ พัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนวัดกรรมสุขภาพเพื่อสร้างการเรียนรู้ต่อเนื่องให้กับประชาชนในตำบลแม่ถอด
- ข้อที่ ๓๓ พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครให้มีความรู้ที่พร้อมในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
- ข้อที่ ๓๔ ส่งเสริมการศึกษาของคนในตำบลให้รักการอ่านและการเรียนรู้

หมวดที่ ๕ ตำบลแม่ถอดธรรมรักษา

ศีลดี

- ข้อที่ ๓๕ ส่งเสริมการนำหลักธรรมมาใช้ในการดำรงชีวิต “ประจำวัน” โดยคณะสงฆ์ตำบลแม่ถอด

สมาธิดี

- ข้อที่ ๓๖ ส่งเสริมการเข้าวัด ฝึกสมาธิ ฟังธรรม สวดมนต์โดยยึดธรรมะเป็นศูนย์รวมจิตใจ

ปัญญาดี

- ข้อที่ ๓๗ ศูนย์ธรรมะรักษาตำบลแม่ถอดใช้ประเด็นประจำวันเป็นหัวข้อสนทนาธรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับ วิถีชีวิตของประชาชนตำบลแม่ถอด
- ๓๗.๑ จัดทำคู่มือด้านศาสนพิธีของตำบลแม่ถอด ให้กับประชาชนตำบลแม่ถอดใช้เป็นมาตรฐานในการจัดกิจกรรมทางศาสนา

- ข้อที่ ๓๘ ส่งเสริมการเรียนรู้ธรรมะในประชาชนตำบลแม่ถอดทุกเพศทุกวัย
- ๓๘.๑ ตั้งกลุ่มยุวพุทธเพื่อเชื่อมประสานให้เยาวชนเข้าวัดและขยายให้เยาวชนได้มีโอกาสเข้าถึงธรรมะมากขึ้น

หมวดที่ ๕ สำนักกรรมนุญสุขภาพ

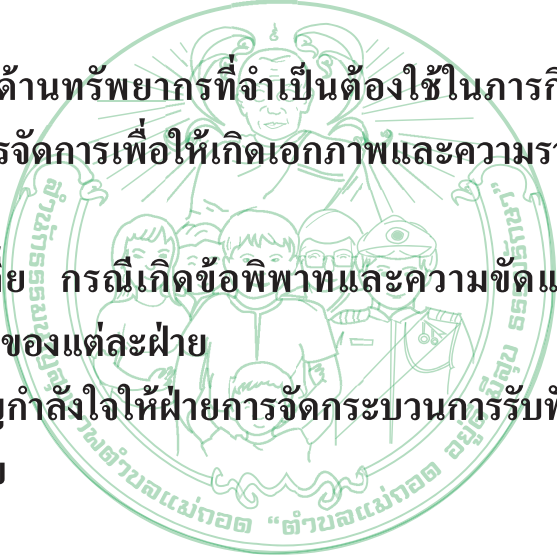
- ข้อที่ ๓๙ สำนักกรรมนุญตำบลแม่ถอด ตั้งอยู่ที่ ๒๑๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่ถอด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ๕๒๑๖๐
- ข้อที่ ๔๐ ธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอดฉบับนี้จะขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการสำนักกรรมนุญสุขภาพ ตำบลแม่ถอดที่ได้แต่งตั้งขึ้น

- ข้อที่ ๔๑ ธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยคณะกรรมการสำนักกรรมนุญสุขภาพตำบลแม่ถอด
- ข้อที่ ๔๒ มีการทบทวนธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด ในเวทีสมัชชาสุขภาพตำบลแม่ถอดประจำปีทุกปี
- ข้อที่ ๔๓ คณะกรรมการสำนักกรรมนุญสุขภาพตำบลแม่ถอด มีบทบาทดังนี้

๑. ฝ่ายอำนวยการ การยกร่างธรรมนูญสุขภาพ

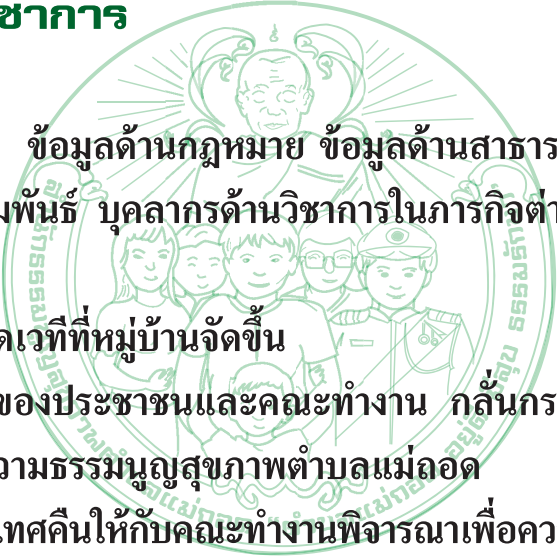
หน้าที่

๑. ให้คำปรึกษา ประสานงานฝ่ายต่างๆทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อให้ภารกิจดำเนินไปอย่างราบรื่นตรงตามจุดมุ่งหมาย

-
๒. อำนวยความสะดวกด้านทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการกิจ ด้านกำลังคน เครื่องมือ งบประมาณ และการจัดการเพื่อให้เกิดเอกภาพและความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในพื้นที่ของแต่ละฝ่าย
 ๓. ประสานงานใกล้เคียง กรณีเกิดข้อพิพาทและความขัดแย้งในชุมชน อันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในพื้นที่ของแต่ละฝ่าย
 ๔. สนับสนุน สร้างขวัญกำลังใจให้ฝ่ายการจ้ดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการสื่อสารทำงานอย่างมีความสุข

๒. ฝ่ายสนับสนุนทางวิชาการ

มีหน้าที่

-
๑. สนับสนุนด้านวิชาการ ข้อมูลด้านกฎหมาย ข้อมูลด้านสาธารณสุข
 ๒. สนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์ บุคลากรด้านวิชาการในการกิจต่างๆ ของสำนักกรรมนุญสุภาพ ตำบลแม่ถอด
 ๓. เข้าร่วมกิจกรรมการจัดเวทีที่หมู่บ้านจัดขึ้น
 ๔. รวบรวมความคิดเห็นของประชาชนและคณะทำงาน กลั่นกรอง สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อเสนอแนะร่างข้อความธรรมนูญสุภาพตำบลแม่ถอด
 ๕. นำเสนอข้อมูลสารสนเทศคืนให้กับคณะทำงานพิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของธรรมนูญสุภาพ

๓. ฝ่ายการจ้ดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการสื่อสาร

มีหน้าที่

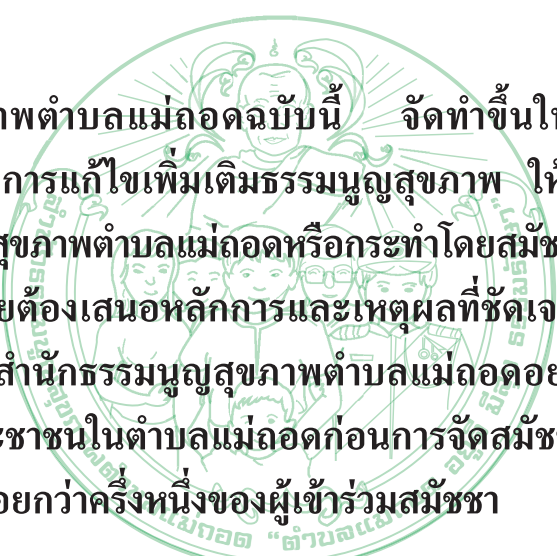
-
๑. สร้างความเข้าใจและประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ประชาชนในตำบลทราบ
 ๒. จ้ดกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน
 ๓. เข้าร่วมการจัดเวทีการรับฟังความคิดเห็นที่หมู่บ้านจัดขึ้น
 ๔. สรุปผลการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของแต่ละหมู่บ้านแก่ฝ่ายอำนวยการและฝ่ายสนับสนุนทางวิชาการ

๔. ฝ่ายการติดตามและประเมินผล

มีหน้าที่

-
๑. รับรายงานการสรุปผลการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของแต่ละหมู่บ้าน แก่ฝ่ายการจ้ดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการสื่อสาร
 ๒. ติดตามและประเมินการนำธรรมนูญไปใช้ในแต่ละหมู่บ้าน
 ๓. รายงานผลการติดตามและประเมินผลให้กับทุกภาคส่วนทราบ
- ข้อที่ ๔๔ คณะกรรมการสำนักกรรมนุญสุภาพตำบลแม่ถอด มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี นับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง
- ข้อที่ ๔๕ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ถอดและกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลแม่ถอด สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการสำนักกรรมนุญสุภาพตำบลแม่ถอด

บทเฉพาะกาล

-
- ข้อที่ ๔๖ ธรรมนูญสุภาพตำบลแม่ถอดฉบับนี้ จัดทำขึ้นให้มีผลบังคับใช้เฉพาะในพื้นที่ตำบลแม่ถอด การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญสุภาพ ให้กระทำในขั้นตอนเดียวกับการจัดทำธรรมนูญสุภาพตำบลแม่ถอดหรือกระทำโดยสมัชชาสุขภาพตำบลแม่ถอดที่จัดขึ้นในแต่ละปี โดยต้องเสนอหลักการและเหตุผลที่ชัดเจนและผ่านการปรึกษาหารือกับคณะกรรมการสำนักกรรมนุญสุภาพตำบลแม่ถอดอย่างน้อย ๑ ครั้งและแจ้งวาระดังกล่าวแก่ประชาชนในตำบลแม่ถอดก่อนการจัดสมัชชาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ต้องมีผู้เห็นชอบไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของผู้เข้าร่วมสมัชชา

กิตติกรรมประกาศ

ธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๓ ภายใต้ชื่อ “ตำบลแม่ถอดอยู่ดี มีสุข ธรรมรักษา” ฉบับนี้ เปรียบเสมือนเส้นทางแห่งการสร้างสุขของชาวตำบลแม่ถอดทั้ง ๘ ประการ ได้แก่ “สุขมีข้าวกิน สุขมีดีดินอยู่ สุขมีคู่วัสน้ำ สุขมีเงินค่าเต็มไผ่ สุขมีบ้านใหญ่มุงกระดาน สุขมีลูกหลาน นั้งใกล้ สุขไค้อือเป็นมาแ่อวหาหลาย สุขเมื่อต่ายมีดีเจ้า” ที่ชาวตำบลแม่ถอดได้ร่วมกันเขียนจาก หัวใจของความเป็นคนแม่ถอด สะท้อนถึงการใช้สิทธิของตนเองในการปกป้อง ดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง ขณะเดียวกันก็ได้ทำหน้าที่ของคนตำบลแม่ถอด ที่จะร่วมกันปกป้อง ดูแล รักษาสุขภาพของผู้อื่นและสุขภาพชุมชน ที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ให้คนตำบลแม่ถอด “อยู่ดี มีสุข ธรรมรักษา” ที่ประกอบด้วย “สุข ๘ ประการ” ดังกล่าว

การได้มาของธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด ฉบับที่ ๑ นี้ มาจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในตำบลแม่ถอด ที่เรียกว่า “เครือข่ายคนดี” เป็นเส้นทางที่เกิดจากการ “ร่วมแรง” ทั้ง “ภาครัฐ” ซึ่งได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเถิน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ถอด โรงเรียนนาบ้านไร่วิทยา โรงเรียนแม่เตี้ยะ โรงเรียนแม่เดิน และโรงเรียนแม่ถอดวิทยา “ภาคประชาชน” ที่ได้แก่ เครือข่าย สุขภาวะตำบลแม่ถอด เครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาชุมชน (อช.) อสม. ผู้นำหมู่บ้าน คณะสงฆ์ตำบล แม่ถอด และประชาชน “ภาควิชาการ” ที่ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง สำนักงานคณะกรรมการ สุขภาพแห่งชาติ โรงพยาบาลเถิน เครือข่ายนักวิชาการสมาคมชีวิตดี เครือข่ายนักวิชาการสำนักงาน สาธารณสุขอำเภอเถิน ครอบคลุมองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อน “ธรรมนูญสุขภาพ” ให้เกิดขึ้นได้จริง ในพื้นที่ต่อไป

ขอขอบคุณศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน ภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์ที่เปิดประตู ปูเสื่อให้ตำบลแม่ถอดได้ร่วมเรียนรู้การจัดทำธรรมนูญสุขภาพระดับพื้นที่โดยเฉพาะอาจารย์นพดล พุ่มยิ้ม ที่จุดประกายให้ธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอดคงความเป็นอัตลักษณ์ของธรรมนูญฉบับคนตำบลแม่ถอด อย่างแท้จริง สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ที่สนับสนุนงบประมาณและให้โอกาส ชาวตำบลแม่ถอด ได้ร่วมกันสร้างเส้นทางแห่งความสุขบนข้อตกลงร่วมกัน ภายใต้ธรรมนูญสุขภาพ ตำบลแม่ถอด “ตำบลแม่ถอดอยู่ดี มีสุข ธรรมรักษา” โดยเฉพาะอาจารย์นิติธร ธนปัญญา ที่ให้ การช่วยเหลือและทำหน้าที่ประจักษ์เปลวเทียนส่องสว่างให้ชาวตำบลแม่ถอดได้เห็นเส้นทางแห่งการ เรียนรู้และความสุข ให้พวกเราก้าวเดินต่อไปอย่างอบอุ่นยิ่ง

ขอขอบคุณนายพรสวรรค์ ดวงไชย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ถอด ว่าที่ร้อยตรีพิสิทธิ์ พิรุณกล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ถอด ที่เป็นตัวแทนชาวตำบลแม่ถอดร่วมลงนามข้อตกลง และเปิดเส้นทางสู่การเรียนรู้ครั้งนี้ รวมถึง “เครือข่ายคนดี” ตำบลแม่ถอดตามที่ได้เอ่ยข้างต้น ที่ร่วมกันดำเนินการยกร่างธรรมนูญสุขภาพฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๓ จนสำเร็จ โดยเฉพาะพระอธิการ วิสัน คุณังโกโร เลขานุการเจ้าคณะตำบลแม่ถอด เจ้าอาวาสวัดนาบ้านไร่ และคณะสงฆ์ตำบลแม่ถอด ที่เป็นแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพตั้งแต่ต้น สร้างอัตลักษณ์ของธรรมนูญ ฉบับชาวบ้านฉบับนี้ ที่มีพระสงฆ์เป็นประธานสำนักธรรมนูญสุขภาพตำบลและมุ่งมั่นตั้งใจอย่าง เห็นพ้องต้องกันว่า ชาวตำบลแม่ถอดจะอยู่ดี มีสุข ทั้ง ๘ ประการได้นั้น ความสุขทางปัญญาจากการมี “ธรรมรักษา” เป็นหนทางที่ชอบที่พระสงฆ์และพวกเราชาวตำบลแม่ถอดจะร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สุขภาพเพื่อให้ได้มาซึ่ง “ความสุข ๘ ประการ” โดยใช้ “ธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด” เป็นที่ยึดโยง จิตใจให้พวกเรา “อยู่ดี มีสุข ธรรมรักษา” ต่อไป

ธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๕๓

ข้อที่ ๑ ธรรมนูญนี้เรียกว่า “ธรรมนูญสุขภาพ ตำบลแม่ถอดอยู่ดี มีสุข ธรรมรักษา ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๕๓”

นิยามศัพท์

ข้อที่ ๒ ในธรรมนูญนี้

“สุขภาพ” หมายถึง ภาวะของประชาชนชาวตำบลแม่ถอด ที่สมบูรณ์ทั้ง ทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม โดยมีความเชื่อมโยงกันอย่างสมดุล

“องค์กร กลุ่มชุมชน” หมายถึง องค์กร หรือกลุ่มของประชาชนที่รวมตัวกันโดยมีการ จัดตั้งจากหน่วยงาน ของรัฐ หรือ ก่อตั้งกันเองภายในพื้นที่ และเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป โดยมี กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสาธารณะ

“เศรษฐกิจพอเพียง” หมายความว่า แนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเพียง มีเหตุผล มีระบบภูมิคุ้มกันตามบริบทของชุมชนและวัฒนธรรม ประกอบด้วยความซื่อสัตย์ มีสติ และปัญญา ตั้งแต่ระดับประชาชน ครอบครัว ระดับชุมชนประกอบกันอย่างสมดุล และพร้อมรองรับต่อการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ จากโลกภายนอก

“การมีส่วนร่วม” หมายความว่า ทุกคนมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ ในกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่

“การสร้างเสริมสุขภาพ” หมายความว่า การกระทำที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาวะ ทางกาย จิต ปัญญา และสังคม โดยสนับสนุนพฤติกรรมบุคคลและการจัดการสิ่งแวดล้อมสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม

“การป้องกันโรค” หมายถึง การกระทำหรือมาตรการกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บป่วย หรือเป็นโรค และการป้องกันไม่ให้กลับเป็นซ้ำในกรณีที่เคยหายจากการเจ็บป่วยหรือเป็นโรคแล้ว

“การควบคุมโรค” หมายถึง การควบคุมโรคระบาด โรคติดต่อ โรคติดต่ออันตรายต่างๆ รวมทั้งโรค ที่เกิดจากการปนเปื้อนของสารต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม อาหาร และโรคอื่นๆ ที่สามารถลดความสูญเสียสุขภาพ ชีวิต และทรัพยากรได้

“ผู้ด้อยโอกาส” หมายความว่า ประชาชนในชุมชนที่อยู่ในสถานะยากลำบากในการดำรงชีวิต ทั้งที่อยู่ อาศัย ความรู้ สุขภาพและเศรษฐกิจ

“ภาคีเครือข่าย” หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร กลุ่มชุมชน ที่ร่วมกันดำเนินกิจกรรม สร้างเสริมสุขภาพ สุขภาวะชุมชนในพื้นที่ตำบลแม่ถอด

“ภูมิปัญญาท้องถิ่น” หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่สร้างสม และถ่ายทอดกันมาจากรุ่นก่อนในชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย ต่อการดำรงชีวิต

“สมัชชาสุขภาพ” หมายถึง การจัดเวทีให้มีการพูดคุยปรึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อใช้และ เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านสุขภาพ

“พฤติกรรมสุขภาพ” หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

“ระบบการเฝ้าระวัง” หมายถึง การป้องกัน ควบคุม ส่งเสริมให้ประชาชนปลอดภัยจากโรคหรือภัยคุกคามสุขภาพ รวมถึงการหาลอกลวง ฉ้อโกงต่างๆ

“ภัยคุกคามสุขภาพ” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่ส่งผลทำให้เกิดความไม่สุขสบายด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ของประชาชน

“มาตรการทางสังคม” หมายถึง ข้อตกลงที่ประชาชนร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของคนในชุมชน และมีผลบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงนั้น

“โรคติดต่อ” หมายถึง โรคที่สามารถถ่ายทอด ติดต่อกันได้ระหว่างบุคคล โดยมีเชื้อโรคเป็นสาเหตุของโรค

“โรคไม่ติดต่อ” หมายถึง โรคที่เกิดจากความผิดปกติ หรือความเสื่อมโทรมของร่างกาย และจิตใจที่ไม่สามารถติดต่อไปยังผู้อื่นได้

“สุขมีข้าวกิน” หมายถึง การประกอบอาชีพ มีรายได้เพียงพอ มีอาหารปลอดภัย

“สุขมีที่ดินอยู่” หมายถึง ที่ดินมีเอกสารสิทธิ์ หรือคนตำบลแม่ถอดมีสิทธิทำกินในที่ดินของตำบลแม่ถอดอย่างชอบธรรม

“สุขมีคู่วิทยา” หมายถึง คนตำบลแม่ถอดได้รับการศึกษาดี มีคูคิด คู่ปรึกษาที่ดี ไม่ถูกทอดทิ้ง

“สุขมีเงินค่าเต็มใจ” หมายถึง คนตำบลแม่ถอด ชยัน ประหยัด อดออม มีทรัพย์สิน (ทรัพย์สินจากธรรมชาติและทรัพย์สินจากการประกอบอาชีพ) เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

“สุขมีบ้านใหญ่มุงกระดาน” หมายถึง คนตำบลแม่ถอดมีที่อยู่อาศัยมั่นคงแข็งแรง สิ่งแวดล้อมดี

“สุขมีลูกหลานนั่งใกล้” หมายถึง คนในตำบลแม่ถอด มีความผูกพันรักใคร่ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน รู้รักสามัคคี ห่างไกลสิ่งเสพติด

“สุขใค้อือเป็นมาแ่อวหาหลาย” หมายถึง คนในตำบลแม่ถอดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เห็นอกเห็นใจ และไปมาหาสู่กันดูใจเพื่อนหรือญาติสนิท

“สุขเมื่อต่ายมีตุ้เจ้า” หมายถึง คนในตำบลแม่ถอดได้รับการดูแลจากครอบครัวชุมชน แม้กระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต

ประธานสำนักธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด

พระอธิการวิรัตน์ คุณงกโร

เจ้าอาวาสวัดนาบ้านไร่ เลขานุการเจ้าคณะตำบลแม่ถอด

รองประธานสำนักธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด

นายเกษม ลิทธิพันธ์ กำนันตำบลแม่ถอด

นายประยูร เกษระชัย ประธาน อสม.บ้านแม่แก่ง

เลขานุการและประชาสัมพันธ์

นายล้วน ครองชีพ ผู้ทรงคุณวุฒิบ้านแม่เติน

นายสมยศ สืบใจตา ผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่เติน

คณะกรรมการยกร่างและดำเนินงาน กำกับติดตามประเมินผล สำนักธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด

๑.ฝ่ายอำนวยการ การยกร่างธรรมนูญสุขภาพ ประกอบด้วย

นางพรสวรรค์ ดวงไชย ว่าที่ ร.ต. พิสิทธิ์ พิรุณกุล นายเกษม ลิทธิพันธ์ นายอนุรัตน์ สิริสืบ นายจรัส สุภามงคล นายขุนนาง สุภามงคล นายสมเกียรติ ชัยขุนพล นายสุวิทย์ คุณชัยมั่ง นายชาญชัย คุณพันธ์ นายสมบุรณ์ อินตา นายประเวช จongsu นายพิศาล เขียงจันทร์ นายสากล ศรีหาคำ

- หน้าที่
๑. ให้คำปรึกษา ประสานงานฝ่ายต่างๆทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อให้ภารกิจดำเนินไปอย่างราบรื่นตรงตามจุดมุ่งหมาย
 ๒. อำนวยความสะดวกด้านทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการกิจ ด้านกำลังคน เครื่องมือ งบประมาณ และการจัดการเพื่อให้เกิดเอกภาพและความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในพื้นที่ของแต่ละฝ่าย

๓. ประสานงานใกล้เคียง กรณีเกิดข้อพิพาทและความขัดแย้งในชุมชน อันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในพื้นที่ของแต่ละฝ่าย

๔. สนับสนุน สร้างขวัญกำลังใจให้ฝ่ายการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการสื่อสาร ทำงานอย่างมีความสุข

๒. ฝ่ายสนับสนุนทางวิชาการ ประกอบด้วย

นายชุมพล ดวงติวงศ์ นายสรารุท แสงทอง นายสุวรรฐ แลสันกลาง นายศรศิลป์ มังกรแก้ว นายสมคิด นาคกุล นายเชาวลิต ไชยบัณฑิตย์ ว่าที่ ร.ต. อุดม สุวรรณพิมพ์ นางทัศนีย์ วิวัฒนานนท์ สามเณร คมคาย คำคง ว่าที่ ร.ต.ธนัทเดช กาวีละนันท์ นางเกียงมา ลิทธิพันธ์ นางมณีนีวรรณ สุนันตะกุล นางจินดา ชันธหัตถ์ นายศักดิ์สุนัน กันคำ นายหมื่น อินสุภา นายทวีศักดิ์ หมั่นมะโน นางสาวกรรณิการ์ พรหมแต่ง

มีหน้าที่

๑. สนับสนุนด้านวิชาการ ข้อมูลด้านกฎหมาย ข้อมูลด้านสาธารณสุข
๒. สนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์ บุคลากรด้านวิชาการในการกิจต่างๆ ของสำนักธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด
๓. เข้าร่วมกิจกรรมการจัดเวทีที่หมู่บ้านจัดขึ้น
๔. รวบรวมความคิดเห็นของประชาชนและคณะทำงาน กลั่นกรอง สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อเสนอแนะร่างข้อความธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่ถอด
๕. นำเสนอข้อมูลสารสนเทศคืนให้กับคณะทำงานพิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของธรรมนูญสุขภาพ

๓. ฝ่ายการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการสื่อสาร ประกอบด้วย

ว่าที่ ร.ต.อุดม สุวรรณพิมพ์ นายศรศิลป์ มังกรแก้ว นายอู๊ด เขียงจันทร์ นางดารินทร์ ไชยโกฏิ นางศรีออน สองเมือง นายประเสริฐ ทะนาสี นางแสงจันทร์ อินตะเสน นายจรัส จันท์ตะ นางอรทัย ชันคำ นายหมื่น อินสุภา นายขุนนาง สุภามงคล นายกิติกร วงศ์มณีวรรณ นายขจร สลึงค์ นายสมยศ สืบใจตา น.ส.สุทธริักษ์ ลิทธิพันธ์ นางทองสุข สืบใจตา นายล้วน ครองชีพ นายจำลอง ต้นสุข นายพลากร คำสุข นายณรงค์ เกษระชัย นายประยูร เกษระชัย นายเกษม ลิทธิพันธ์ นางบัวเหริยญ ศรีสะเกตุ นายดวงจันทร์ ชัดกันทะ นางพระธนา ตุ่นหนิ้ว นางพิจิตร ฮมการาช นางเหริยญ ศรีแดง นายคำมูล คำภีระธรรม นางรุจิรา คำนันท์ นางสุริยา จงเจือกกลาง นายพร คำภีระธรรม นายขจรศักดิ์ โทพรม นายสุรเดช วงศ์เปี้ยจันทร์ นางมาลี หลวงชื่น

นางอัจฉรารักษ์ เชื้อจิว นางผ่อง โทพรม นางสุนารี เรือนเครือ นายณัฐ หล้าโสด นางดา ยะแก้ว
นางบุญเรือง เขตตผื่น นางอังศุมาลิน สุวรรณภูมิ นางทัศนีย์ วิวัฒนานนท์ นายจักริน ไชยโชค
นายสมพงษ์ ขุนกนก นายปรีชา สืบกาฬี นางบุญมี เชียงคำ นายภูพินค์ เซกิ นายนิคม มะโนปิง
นางสุนีย์ เตชะนัดดา นายจรัญ สุภามงคล นางตติยา นัยวุฒิ น.ส.ดวงกมล เรือนหลู่ นางวิไล จongsu
นายทวีศักดิ์ หมื่นมะโน นางเข็มจิรา มะโนปิง นางสุพรรณิ กาบุตร นางหอม ธัญญากนก
นางรสสุคนธ์ หมื่นมะโน นายประสิทธิ์ ศรีแดง นางสมจิตร ศรีแดง นางอรชร หลวงชื่น
นางอากร สิงห์คำโล นายอนันต์ อินแก้วเครือ น.ส.จินดา หลวงชื่น นายอินตา ปัญญาเทือก
นางสุรีย์ จันทรคำ น.ส.กัลยาณี โนแก้ว น.ส.สายสุรีย์ คำน้อย นายอนันท์ วัฒนเศรษฐกุล
นางฉัตรลดา หลงเวช น.ส.ปิยะลักษณ์ ฤทธิ์สิงห์ นางทศพร เนื่องเหมย นายพันธ์ศักดิ์ ชันดี

นางสาวกรรณิการ์ พรหมแต่ง นายสุธี วงศ์มณีวรรณ นางสาวจิราพร กันปี นางฉวีวรรณ ชมพูชัย
นางลักขณา รักสัตย์ นางกุสุมา จินาออ นางนิภาพร ศรีรองหอย นางจินดา พิสิก นางพิไล จอมดวง
นางจันทร์หอม สืบกาฬี นายเหรียญ ชันคำ นายกิตติกร วงศ์มณีวรรณ นายพิพัฒน์ คชสงค์
นายสราวุธ ปากุล นางอำพร แดงเขียว นางศิริยาภรณ์ ตุ่นหนิว นางมัทนา สร้อยคำ
นางสาวนุชนาถ เชี่ยววานิช นางสาวอรศิริ วงศ์สาร นางสาวสุพรรณิกา วงศ์นาค นางยุพาพร ปิมวงศ์
นางกรรณิการ์ บุญช่วย นางสาวรัชณี บุญมาเลิศ นายเกรียงไกร ไฉวงศ์ นายภักค์วัฒน์ ขานไข
น.ส.กาญจนา กันทะหาญ นายเชาวลิต อินตะสืบ นายวินัย อินแก้วเครือ นายภิลิทธิ กาดศรีมูล
นายวิสิทธิ์ โพธาพันธ์ นางอภัย ปิ่นน้อย พระอธิการบุญช่วย อาภาธโร พระอธิการพงษ์เดช อุดฐาโน
พระครูถาวร ธรรมพิเนต พระอธิการสมชาย สมาโร พระอธิการปู้ด สุชีโต พระอธิการวิลัน คุณังกร

พระจันทร์ดีบ ขนุดิโก พระศรีอุ้น สีสเตโช พระประพนธ์ ปัญญาโร พระเสรี ธนปัญญา
พระมูล จนตมาโร สามเณรคมคาย คำคง พระศักดิ์ดา อภินันโท นางทองเรือน กาวิพันธ์
นายสนั่น ชัยเมืองมูล

มีหน้าที่

- ๑. สร้างความเข้าใจและประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ประชาชนในตำบลทราบ
- ๒. จัดกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน
- ๓. เข้าร่วมการจัดเวทีการรับฟังความคิดเห็นที่หมู่บ้านจัดขึ้น
- ๔. สรุปผลการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของแต่ละหมู่บ้านแก่ฝ่ายอำนวยการและฝ่ายสนับสนุนทางวิชาการ

๔. ฝ่ายการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

นางพรสวรรค์ ดวงไชย ว่าที่ ร.ต.พิสิทธิ์ พิรุณกุล นายชุมพล ดวงด้วงค์ นายสราวุธ แสงทอง
นายเกษม สิทธิพันธ์ นายอนุรัตน์ สิริสืบ นายจรัส สุภามงคล นายขุนงาน สุภามงคล
นายสมเกียรติ ชัยขุนพล นายสุวิทย์ คุณชัยมั่ง นายชาญชัย คุณาพันธ์ นางจินดา ชันธหัตต์
นายสมบุรณ์ อินตา นายประเวช จongsu นายพิศาล เชียงจันทร์ พระอธิการวิลัน คุณังกร
นายสุวัฐ แลสันกลาง นายสมคิด นาคกุล นายศรีศิลป์ มังกรแก้ว นายเชาวลิต ไชยบัณฑิตย์
ว่าที่ ร.ต.อุดม สุวรรณพิมพ์ นางทัศนีย์ วิวัฒนานนท์ สามเณร คมคาย คำคง นายหมื่น อินสุภา
ว่าที่ ร.ต.ธนัทเดช กาวิละนันท์ นายสมยศ สืบใจลา นายประยูร เกษระชัย

นางรุจิรา คำนนท์ นางมาลี หลวงชื่น นายจักริน ไชยโชค นายปรีชา สืบกาฬี
นายจรัญ สุภามงคล นางเข็มจิรา มะโนปิง นายประสิทธิ์ ศรีแดง น.ส.จินดา หลวงชื่น

มีหน้าที่

- ๑. รับรายงานการสรุปผลการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของแต่ละหมู่บ้านแก่ฝ่ายการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการสื่อสาร
- ๒. ติดตามและประเมินการนำธรรมนุญไปใช้ในแต่ละหมู่บ้าน
- ๓. รายงานผลการติดตามและประเมินผลให้กับทุกภาคส่วนทราบ

